

Sarajevo, 13.01.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
06.01.2020.- 10.01.2020.

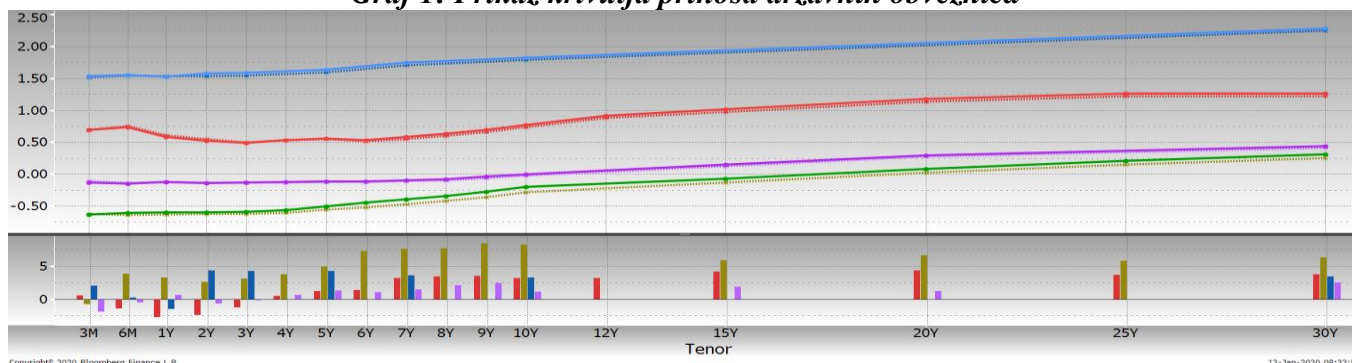
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	3.1.20		10.1.20		3.1.20		10.1.20		3.1.20		10.1.20		3.1.20		10.1.20	
2 godine	-0,62	-	-0,60	↗	1,52	-	1,57	↗	0,55	-	0,53	↘	-0,13	-	-0,14	↘
5 godina	-0,55	-	-0,51	↗	1,59	-	1,63	↗	0,55	-	0,56	↗	-0,12	-	-0,11	↗
10 godina	-0,28	-	-0,20	↗	1,79	-	1,82	↗	0,74	-	0,77	↗	-0,01	-	0,00	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	3.1.20		10.1.20	
3 mjeseca	-0,580	-	-0,592	↘
6 mjeseci	-0,644	-	-0,606	↗
1 godina	-0,599	-	-0,584	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 10.01.2020. godine (pune linije) i 03.01.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

Svjetska banka smanjila je prognoze globalnog ekonomskog rasta za 2019. i 2020. godinu zbog sporijeg od očekivanog oporavka trgovine i investicija, uprkos smirivanju trgovinskih tenzija između SAD i Kine. Naime, prema posljednjim prognozama stope privrednog rasta smanjene su za obje godine za 0,2%, na 2,4% i 2,5%, respektivno.

EUROZONA

Do sredine protekle sedmice prinosi sigurnijih obveznica nisu bilježili bitnije promjene, jer su investitori i dalje bili u neizvjesnosti vezano za dalje vojne intervencije između SAD i Irana. Rast prinosa, naročito prinosa njemačkih obveznica, zabilježen je u srijedu nakon saopštenja s obje strane koje su signalizirale da za sada do toga ne bi trebalo da dođe. Na sedmičnom nivou prinosi njemačkih obveznica su povećani između 2 i skoro 8 baznih poena, pri čemu su najveće promjene zabilježene kod obveznica s rokom dospjeća od 10 godina. Rast prinosa ostalih sigurnijih obveznica je bio manje izražen, te su isti zabilježili rast do 4 bazna poena. Prinosi italijanskih obveznica kraćeg i srednjeg roka dospjeća su povećani za 2, odnosno 1 bazni poen, dok su prinosi obveznica duže ročnosti smanjeni za oko 2,5 bazna poena. Tržišta novca počinju da očekuju veće kamatne stope u eurozoni u sljedećoj godini, što predstavlja odraz očekivanja da je ekonomija prošla ono najgore, te da je ECB manje uvjerljiva oko uvođenja dodatnih monetarnih stimulansa. Uoči najavljenog početka procesa revizije monetarne politike, član UV ECB de

Galhau je izjavio da smatra da inflatorni cilj ECB treba da bude simetričan, odnosno da, ukoliko se kao osnovni cilj vidi najveći mogući nivo inflacije, manje su šanse dostizanja istog. Prema njegovom mišljenju, ciljani nivo inflacije treba da bude fleksibilan, potrebno je utvrditi do kog nivoa i/ili tokom kojeg vremenskog razdoblja ne može da bude zagarantovana inflacija od 2%. Predstavnici ECB su prošle sedmice upozorili na to da je Brexit bez dogovora i dalje moguć u 2020. godini ukoliko budući aranžmani ne budu dogovoreni, te da bi takav scenario mogao dovesti do prosječnog pada trgovine od 20% u dolazećim godinama između EU i Velike Britanije. Pedro Sanchez je dobio podršku Parlamenta Španije da drugi put postane premijer zemlje i formira vladu nakon osmomjesečnog političkog zastoja u ovoj zemlji. Samo dva glasa su prevagnula da Sanchez dobije podršku Parlamenta, što ukazuje na neizvjesnu budućnost nove koalicione vlade.

Prošle sedmice su objavljeni preliminarni podaci o rastu stope inflacije u eurozoni u decembru na 1,3%, što je najveći podatak zabilježen u posljednjih 8 mjeseci.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	DEC	1,3%	1,3%	1,0%
2.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	NOV	-1,5%	-1,4%	-1,9%
3.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	JAN	2,6	7,6	0,7
4.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	DEC	101,4	101,5	101,2
5.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	DEC	-8,1	-8,1	-7,2
6.	Stopa nezaposlenosti – EZ	NOV	7,5%	7,5%	7,5%
7.	Maloprodaja – EZ (G/G)	NOV	1,5%	2,2%	1,7%
8.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	NOV	9,7%	9,7%	9,7%
9.	Odnos deficita i GDP-a - Italija (G/G)	III kvartal	-	3,2%	4,0%
10.	PMI kompozitni indeks – Njemačka (final.)	DEC	49,5	54,9	53,2
11.	PMI kompozitni indeks – Francuska (final.)	DEC	52,0	52,0	52,1
12.	PMI kompozitni indeks – Španija (final.)	DEC	53,9	54,9	53,2
13.	PMI kompozitni indeks – Italija (final.)	DEC	49,7	49,3	49,6
14.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	NOV	-4,7%	-6,5%	-5,6%
15.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	NOV	-3,7%	-2,6%	-4,6%
16.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	NOV	0,4%	1,3%	-0,1%
17.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	NOV	-0,6%	-0,6%	-2,4%
18.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	NOV	0,5%	2,1%	-1,3%
19.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	NOV	-	-4,3%	-2,2%
20.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	NOV	-	-1,3%	0,8%
21.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	NOV	0,4%	1,2%	0,2%
22.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	NOV	21,3	18,3	21,3
23.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	NOV	-5,07	-5,58	-4,91

SAD

Protekle sedmicu u SAD obilježila su dešavanja vezano za političke odnose s Iranom. Naime, nakon ubistva iranskog generala Soleimania, iranske snage su balističkim projektilima napale dvije američke vojne baze u Iraku. Iako je bilo očekivano da će taj potez znatno uticati na dalji rast tenzija, govor predsjednika Trumpa je ublažio iste i pozitivno uticao na finansijsko tržište SAD. Trump je odustao od daljeg vojnog sukoba s Iranom, dodavši da će Teheranu uvesti nove ekonomske sankcije i da, sve dok je predsjednik SAD, Iran nikada neće dobiti nuklearno oružje. Predstavnički dom Kongresa SAD je usvojio rezoluciju kojom se ograničavaju ovlasti predsjednika Trumpa u daljnjim vojnim akcijama protiv Irana. Što se tiče odnosa s Kinom, predsjednik Trump je izjavio da će 15. januara potpisati prvu fazu trgovinskog sporazuma u Vašingtonu, nakon čega će otići u službenu posjetu Peking u kako bi se započeli pregovori o drugoj fazi sporazuma.

U odvojenim prošlosedmičnim izjavama kreatori monetarne politike Fed-a su bili jedinstveni u stavu da su potpisivanje prve faze trgovinskog sporazuma s Kinom, te očekivana ratifikacija novog trgovinskog sporazuma na relaciji SAD-Meksiko-Kanada pozitivni za ekonomiju SAD u ovoj godini.

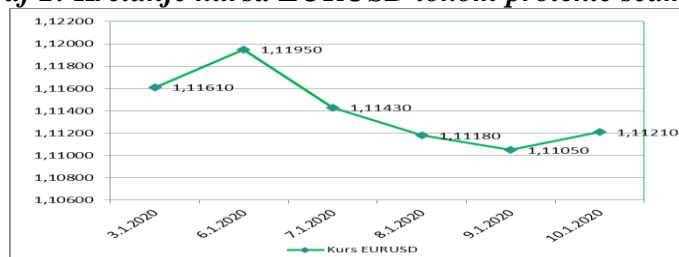
Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za januar, ekonomski analitičari prognoziraju stopu rasta GDP-a od 2,3% za 2019. godinu, te stope od 1,8% i 1,9% za tekuću i 2021. godinu, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za prošlu godinu je ostala nepromijenjena i iznosi 1,8%, dok za tekuću iznosi 2,1%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će Fed na sjednici koja se održava krajem ovog mjeseca zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu, dok vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 30%.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	DEC	3,5%	3,5%	3,5%
2.	Nefarmerski sektor	DEC	160.000	140.000	256.000
3.	Privatni sektor	DEC	153.000	139.000	243.000
4.	Prerađivački sektor	DEC	5.000	-12.000	58.000
5.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	3. JAN	-	13,5%	-13,2%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	4. JAN	220.000	214.000	223.000
7.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	5. JAN	-	65,1	63,9
8.	Zalihe u veleprodaji (M/M) (final.)	NOV	0,0%	-0,1%	0,0%
9.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	DEC	52,2	52,8	51,6
10.	Obim porudžbina trajnih dobara (final.)	NOV	-2,0%	-2,1%	0,2%
11.	Fabričke porudžbine	NOV	-0,8%	-0,7%	0,2%
12.	Trgovinski bilans (u mlrd USD)	NOV	-43,6	-43,1	-46,9

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad s nivoa od 1,1161 na nivo od 1,1121.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice predsjednica Evropske komisije Von der Leyen se sastala s premijerom Johnsonom, nakon čega je izjavila da je EU spremna “raditi dan i noć” kako bi se postigao sporazum o Brexitu, te je upozorila premijera Johnsona da nema vremena za detaljne pregovore o svim aspektima budućeg odnosa Velike Britanije s EU. Istovremeno, glasnogovornik premijera Johnsona Davies je izjavio da Velika Britanija još uvijek želi postići sporazum o slobodnoj trgovini do kraja godine kao što je to slučaj sa sporazumom koji ima Kanada.

Britanski zastupnici su prošle sedmice u Donjem domu Parlamenta odobrili prijedlog zakona koji će omogućiti Velikoj Britaniji da napusti EU 31. januara s izlaznim sporazumom, čime će biti okončana trogodišnja neizvjesnost oko uslova Brexita. Zastupnici su sa 330 glasova za i 231 protiv izglasali prijedlog zakona o izlaznom sporazumu koji je postignut s EU prošle godine.

Eksterni član MPC BoE Tenreyro je istakla da bi podržala kratkoročno smanjenje kamatnih stopa ukoliko ekonomski rast ne ojača. Ona je, takođe, istakla da je njena sklonost da glasa za smanjenje stope došla i zbog neizvjesnosti oko Brexita, kao i prigušenog globalnog rasta, te bi više monetarnih stimulansa možda bilo potrebno da se podstakne tržište rada uprkos tome što postoje znakovi njegovog poboljšanja, ali ono ne postaje snažnije. S druge strane, član MPC Vlieghe je istakao da bi glasao za smanjenje kamatne stope u ovom mjesecu ukoliko ne bude signala da ekonomija napreduje nakon generalnih izbora. On je istakao

da se mora vidjeti značajno poboljšanje u ekonomskim pokazateljima Velike Britanije kako bi se opravdalo čekanje na smanjenje referentne kamatne stope.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Promjena vrijednosti zvaničnih rezervi (u mil USD) DEC	-	2.143	49
2.	PMI uslužni sektor (final.) DEC	49,1	50,0	49,0
3.	PMI kompozitni indeks (final.) DEC	48,5	49,3	48,5

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,85335 na nivo od 0,85115, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,3083 na nivo od 1,3064.

JAPAN

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da BoJ treba biti spremna odgovoriti na geopolitičke i trgovinske rizike, te je istakao da je domaća potražnja i dalje jaka, ali da se treba pratiti uticaj povećanja poreza na promet. Premijer Japana Abe je izjavio da će i dalje nastaviti s poboljšanjem fiskalne situacije u zemlji, te da porez na promet više neće biti povišen do kraja njegovog mandata, odnosno do septembra 2021. godine. Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za januar, ekonomski analitičari prognoziraju stopu rasta GDP-a od 1,0% za 2019. godinu, te stope od 0,4% i 0,8% za tekuću i 2021. godinu, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za prošlu godinu je smanjena na 0,5% s prethodno prognoziranih 0,6%, dok je za tekuću godinu smanjena na 0,8% sa 0,9%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će BoJ zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu do kraja prvog kvartala ove godine, dok vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 35%.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

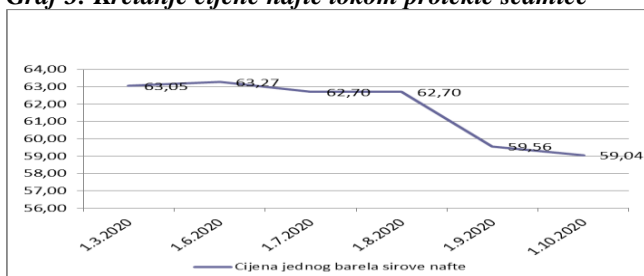
Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD) DEC	-	1.323,8	1.317,3
2.	Vodeći indeks (prelim.) NOV	90,9	90,9	91,6
3.	Koicidirajući indeks (prelim.) NOV	95,2	95,1	95,3
4.	Indeks ukupnih zarada NOV	-0,1%	-0,2%	0,0%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.) DEC	-	48,4	48,9
6.	PMI indeks uslužnog sektora (final.) DEC	-	49,4	49,4
7.	Potrošnja domaćinstava (G/G) NOV	-1,8%	-2,0%	-5,1%
8.	Monetarna baza (G/G) DEC	-	3,2%	3,3%
9.	Indeks potrošačkog povjerenja DEC	39,5	39,1	38,7

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 120,49 na nivo od 121,65. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 108,09 na nivo od 109,45.

NAFTA I ZLATO

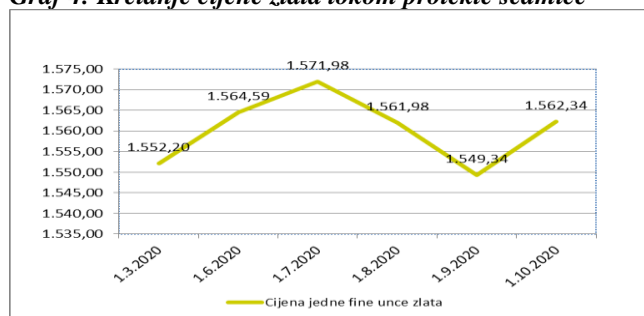
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,05 USD (56,49 EUR). Cijena nafte je do sredine sedmice bilježila veoma blagi pad, dok je značajniji pad zabilježen u četvrtak. Uticaj na pad cijene nafte imala su očekivanja da će odgovor Irana prema SAD biti ograničen, kao i uvjeravanje OPEC-a da su tržišta dobro snabdjevena ovim energentom, odnosno da članice i saradnici mogu reagovati na rastuće tenzije na Bliskom Istoku ukoliko se ukaže potreba. Na dodatni pad cijene nafte uticala je izjava predsjednika Trumpa, kojom je signalizirano da SAD za sada neće vršiti dodatne vojne intervencije. Na kraju sedmice cijena nafte je smanjena za 6,63%, te se prvi put u posljednje četiri sedmice našla na nivou ispod 60 USD po barelu. Prema podacima IEA zalihe nafte u SAD su u prošloj sedmici neočekivano povećane za 1,16 miliona barela, u odnosu na očekivani pad od 3,25 miliona barela. Cijena nafte je krajem sedmice nastavila da se smanjuje, ali slabijim intenzitetom. Fatih Birol, izvršni direktor IEA, je izjavio da se očekuje da će na globalnom tržištu tokom 2020. godine biti dovoljno ponude nafte, dok bi rast tražnje mogao ostati slab, ograničavajući rast cijene ovog energenta. On je dodao da očekuje rast tražnje blago iznad jednog miliona barela dnevno, te da bi rast mogao ostati slab u poređenju s istorijskim nivoima. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela nafte je iznosila 59,04 USD (53,09 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.552,20 USD (1.390,74 EUR). Početkom sedmice cijena zlata je bilježila rast uslijed povećane potražnje za sigurnijim investicijama zbog pogoršanja političkih odnosa između SAD i Irana. U takvim okolnostima cijena zlata je u utorak dostigla nivo od preko 1.570 USD po unci prvi put od aprila 2013. godine. Generalno posmatrano, protekla sedmica je bila veoma volatilna kada je u pitanju trgovina zlatom. Hedž fondovi, kao i ostali veliki špekulanti, su pojačali očekivanja oko rasta cijene zlata i to na najveći nivo od septembra. Nakon toga je cijena ovog plemenitog metala zabilježila najveći nivo u posljednjih šest mjeseci, a zatim je nastupila konsolidacija cijene na nižim nivoima pošto su tenzije između Irana i SAD ublažene. Ipak, Trump je u petak objavio sankcije protiv Irana, podsjećajući investitore da rješenje konflikta još uvijek nije blizu. Analitičari trenutno očekuju da bi cijena zlata mogla nastaviti uzlazni trend, dugoročno posmatrano, iako neće biti lako da se održi u tom trendu. Pored toga, postoje i stavovi analitičara da bi se tenzije na Bliskom Istoku mogle nastaviti tokom ove godine, što će ponovo dati podršku rastu cijene zlata. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.562,34 USD (1.404,86 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.